

IKATETXEAREN IZENA	ARALAR BHI							2022-23
ARLOA / GAIA	EUSKAL HIZKUNTZA ETA LITERATURA						DATA	2022-10-31
MAILA	DBH-1		DBH-2		DBH-3		DBH-4	X

1	ARLOAREN GUTXIENeko KONPETENTZIAK
ZE HAR KONPETENTZIAK K1- Ikasten eta pentsatzen ikasteko konpetentzia. K2- Ekimenerako eta ekiteko espiriturako konpetentzia. K3- Elkarbizitzarako konpetentzia. K4- Izaten ikasteko konpetentzia. K5- Hitzez, hitzik gabe eta modu digitalean komunikatzeko konpetentzia. DISZIPLINA BAITAKO KONPETENTZIAK K6- Gizarterako eta herritartasunerako konpetentzia. K7- Hizkuntza eta Literatura komunikaziorako konpetentzia. K8- Matematikarako konpetentzia. K10- Teknologiarako konpetentzia. K11- Arterako konpetentzia. K12- Konpetentzia motorra. K13- Zientziarako konpetentzia.	

1 HELBURUAK	
*Letra lodiz idatzita dagoena gutxiengotzat jotzen dena da. Ahozko komunikazioa • Ahozko testu mota desberdinak entzun, ulertu eta aztertzea K1,K2,K7 • Ahozko testuak sortu eta edukiak planifikatzea K1,K2,K7 • Ahoskera eta intonazio egokia erabiltzea. K3,K5,K7 Komunikazio idatzia • Idatzizko eta irakurritako testuen egitura antzematea: igorlearen asmoa eta ideiak ordenatuz. K1,K2,K7 • Idatzizko testuak aztertzea. Ideia nagusiak eta 2.mailakoak identifikatu eta eskemak burutuz. K1,K2,K7, K10 • Lexiko ezezagunaren esanahia bilatu eta testualizatzea. K1,K2,K7 • Idatzizko testuak ezagutu eta sortzea: koherentzia , kohesioa eta zuzentasunez. K1,K2,K7 • Testu idatziak antolatu eta planifikatzea, egitura jakinak , eskemak, erabiliz. K1,K2,K7, K10 • Auto-zuzenketarako tresnak lantzea. K1,K2,K7	Literatura • Gazte literaturako lanak , tradizionalekoak eta herri-literaturakoak irakurtzea: gogotsu eta gozatuz. K2,K7 • Olerkiak eta bertsoak entzun eta errezipitatzea. K2,K7, K8 • Antzerki-lanak dramatizatuz irakurtzea. K2,K7,K11 • Literatura asmoko testuak sortzea: ipuinak. K2,K7 • Euskal abestiak ezagutu ,aztertu eta ikastea. K1,K2,K7 Hizkuntzari buruzko hausnarketa • Ahozkoan eta idatzizkoan ematen diren fonema eraldaketak zuzentzea edo gainditzea. K1,K2,K7 • Testu-lokailuak antzeman eta erabiltzea; zehazki lekuari,denborari eta antolaketari dagozkionak. K1,K2,K7 • Aditz jokoak eta komunztadurak; eta deklinabidea ezagutzea eta zuzen erabiltzea. K1,K7 • Paragrafoa esanahidun unitatetzat hartzea eta puntuazio idatzia antolatzeke mekanismotzat. K1,K7 • Oinarrizko gramatika kategoriak ezagutzea K1,K7 • Ortografia-zuzentzaileak erabiltzea. K1,K7, K10 • Testuetako hizkuntza zuzentzea eta gramatika berrikusteko zuzenketa fitxak erabiltzea. K1,K2,K7 Hizkuntzaren dimentsio soziala • Eleaniztasuna eta kultura –aniztasuna existitzen dela onartu eta horretarako beste hizkuntzetako testuak bilatzea, irakurtzea eta entzutea. K1,K2,K5,K6 • Euskararen erabilerari lehentasuna ematea,pertsona arteko harremanetan eta ikaskuntza egoeretan. K3,K7 • Hizkuntza guztienganako jarrera positiboa lantzea. K3,K5,K6

2 EDUKIEN DENBORALIZAZIOA					
O R D.	1. ebaluazioa	OR D.	2. ebaluazioa	OR D.	3. ebaluazioa
2	KOMUNIKAZIOA 1: Ataria, irakurmena eta komunuikazioa jarduerak: Erritmo bizia • Irakurketa • Entzungaia • Mintzamina • Idazmena • Testua aztertzen (Errugbiaren jatorriaz) Gramatika • Adjektiboa • Adberbioa • Galdegaia	3	KOMUNIKAZIOA 4: Ataria, irakurmena eta komunuikazioa jarduerak: Hotzetan bero • Irakurketa • Entzungaia • Mintzamina • Idazmena • Testua aztertzen (Malabarismoa) Gramatika • Izenordain zehaztugabeak • Aditz-izena • Perpaus osagarriak • Aditz laguntzailea: AHALERA Komunikazioa (Egiten jakin) • Eztabaida: Tradizioa ala berrikuntza • Gorputzarekin hitz egin (entzumena) • Albistea (Semaforo dantzaria) • Iritzi artikulua (Dirua banu...) Lexikoa eta ortografia • Hitz motak: Izenak sortzen dituzten atzizkiak • Data eta orduak	2	KOMUNIKAZIOA 7: Ataria, irakurmena eta komunuikazioa jarduerak: Artistak ahotik oinetaraino • Irakurketa • Entzungaia • Mintzamina • Idazmena • Testua aztertzen (zapata abandonatuak) Gramatika • Determinatzaile zenbatzaileak • Aditzaren aspektua • Kausazko perpausak • Aditz laguntzailea: SUBJUNTIBERA Komunikazioa (Egiten jakin) • Eztabaida: Markak, bai ala ez? • Baserria, Natura • Eskola bizia (entzumena) • Olerkia • Lagunarteko mezu elektronikoa: enkantea prestatzen Lexikoa eta ortografia • Atzizkiak, aurrizkiak eta artizkiak • BAIT- partikula / Zenbakien idazkera
3	Komunikazioa (Egiten jakin) • Eztabaida: Tradizioa ala berrikuntza • Gorputzarekin hitz egin (entzumena) • Albistea (Semaforo dantzaria) • Iritzi artikulua (Dirua banu...) Lexikoa eta ortografia • Hitz motak: Izenak sortzen dituzten atzizkiak • Data eta orduak	3	Komunikazioa (Egiten jakin) • Eztabaida: Tradizioa ala berrikuntza • Gorputzarekin hitz egin (entzumena) • Albistea (Semaforo dantzaria) • Iritzi artikulua (Dirua banu...) Lexikoa eta ortografia • Hitz motak: Izenak sortzen dituzten atzizkiak • Data eta orduak	2	Komunikazioa (Egiten jakin) • Eztabaida: Tradizioa ala berrikuntza • Gorputzarekin hitz egin (entzumena) • Albistea (Semaforo dantzaria) • Iritzi artikulua (Dirua banu...) Lexikoa eta ortografia • Hitz motak: Izenak sortzen dituzten atzizkiak • Data eta orduak
3	Literatura (Sarrera) Amaierako jarduerak Gaitasunen neurraketa	3	Literatura (Barrokoa) Amaierako jarduerak Gaitasunen neurraketa	2	Literatura (Errealismoa eta kostunbrismoa) Amaierako jarduerak Gaitasunen neurraketa
2	KOMUNIKAZIOA 2: Ataria, irakurmena eta komunuikazioa jarduerak: A zelako fauna! • Irakurketa • Entzungaia • Mintzamina • Idazmena • Testua aztertzen (Kong gorila erraldoia)	3	KOMUNIKAZIOA 5: Ataria, irakurmena eta komunuikazioa jarduerak: Sarien sona • Irakurketa • Entzungaia • Mintzamina • Idazmena • Testua aztertzen (Galdetu Harryri) Gramatika • Izenordain bihurtariak	1	KOMUNIKAZIOA 8: Ataria, irakurmena eta komunuikazioa jarduerak: Hizkuntzak eta mitoak • Irakurketa • Entzungaia
4	Gramatika • Izen motak • Juntadura: alborakuntza	1	Gramatika • Izen motak • Juntadura: alborakuntza	2	Gramatika • Izen motak • Juntadura: alborakuntza

3	- Aditz laguntzailea: INDIKATIBOA Komunikazioa (Egiten jakin) - Eztabaida: Natura eta gizakia: Zer lehenago? - Adoptatu galgo bat (entzumena) - Kazetaritza elkarrizketa: Txakurra da lasterketako liderra eta irabazlea, ez ni. Lexikoa eta ortografia - Zenbakien idazkera / Puntuazioa Amaierako jarduerak Gaitasunen neurketa	3	- Aditz jokatuak - Moduzko perpausak - Aditz laguntzailea: SUBJUNTIBERA Komunikazioa (Egiten jakin) - Aurkezpena : Aktore baten bizitza - Zinema izar bihurtu zen igerilaria (entzumena) - Gutun irekia: Zinema aretoak bizirik! - Eskabidea: Filmatze bat gertutik ikusteko txangoa Lexikoa eta ortografia - Adberbioa / Hiztegia - Txistukariak / Puntu eta Koma Literatura (Ilustrazioa) Amaierako jarduerak Gaitasunen neurketa	2	- Mintzamena - Idazmena - Testua aztertzen (Esperantoaren bideak) Gramatika - Determinatzaile zehaztugabeak - Aditza: Indikatiboa - Ondorio perpausak - Aditz laguntzailea: SUBJUNTIBERA ETA AHALERA Komunikazioa (Egiten jakin) - Aurkezpena: iragarki kanpaina euskaraz - Erromatar grafitiak (entzumena) - Antzezlanak: Herio heroi - Prosa poetikoa: Zerua berun Lexikoa eta ortografia - hitzak sortzeko bideak - Maileguak / siglak eta laburdurak Literatura (Abangoardiak eta Euskal Pizkundea) Amaierako jarduerak Gaitasunen neurketa
1	KOMUNIKAZIOA 3: Ataria, irakurmena eta komunikazioa jarduerak: Gal edo irabaz - Irakurketa - Entzungaia - Mintzamena - Idazmena - Testua aztertzen (Las Vegas, jokoa eta pilota) Gramatika - Izenordain arruntak eta indartuak - Aditz jokatuak - Juntadura: juntagailu bidezkoa Komunikazioa (Egiten jakin) - Eztabaida: Kirola eta jokoa elkarrekin? - Errege opilaren jatorria (entzumena) - Iruzkina: Slumdog Millionaire: Aberats izan nahi duzu? - Deskribapen testua: Taj Mahal, amodio istorio bat Lexikoa eta ortografia - Sinonimia- Antonimia / Atzizkiak - Loturik ala bereiz / -A itsatsia Literatura (Errenazimentua) Amaierako jarduerak Gaitasunen neurketa	1	KOMUNIKAZIOA 6: Ataria, irakurmena eta komuniukazioa jarduerak: Filiak eta fobiak - Irakurketa - Entzungaia - Mintzamena - Idazmena - Testua aztertzen (Jaki jogailua) Gramatika - Determinatzaile mugatzaileak - Denborazko perpausak - Aditz laguntzailea: SUBJUNTIBERA Komunikazioa (Egiten jakin) - Eztabaida: Biomedikuntza: non dago muga? - Chantelle Winnie, eredu (entzumena) - Dibulgazio testua; arazoa-konponbidea: Hortzetako pasta, beharrezkoa? - Saiakera: Gizarte depresiboa Lexikoa eta ortografia - Arloak eta familiak / Kortesiazkako esapideak	1	KOMUNIKAZIOA 9: Ataria, irakurmena eta komunikazioa jarduerak: Laserrak bizi gaitu - Irakurketa - Entzungaia - Mintzamena - Idazmena - Testua aztertzen (Mirari baten kronika) Gramatika - Deklinabidea - Konparazio perpausak - Aditz laguntzailea: SUBJUNTIBERA ETA AHALERA Komunikazioa (Egiten jakin) - Eztabaida: Bizitza, hil arte ala betiko? - Unairen besoa (entzumena)

	Egiten Jakin Idazlanak: 1 Albistea 1 Iritzi testua I 1 Iritzi testua II 1 Irakur liburua Euskaraldia eta Euskararen Eguna 2 Bideokliperako gidoia Grabaketa		• Bi puntuak / Txistukariak 1 Literatura (Erromantizismoa) Amaierako jarduerak Gaitasunen neurketa Egiten Jakin Idazlanak: 1 Idazlana I 1 Idazlana II 1 Idazlan III 1 Irakur liburua Euskaraldia eta Euskararen Eguna 1 Bideoklipak ikusi 2 Soziolinguistika / kontzientziazioa IRTEERA Durangoko Liburu eta diska azoka 1		• Aurkezpen gutuna • Bertsoak Lexikoa eta ortografia • Maileguak eta kalkoak • Loturik ala bereiz / 1 Adizkien idazkera Literatura (Iraultza literarioak) Amaierako jarduerak Gaitasunen neurketa 1 Gramatika • Sintaxia. Menpekoen errepasoa. 2 • Aditz laguntzailea: • AGINTERA • ERREPASOA: Indikati boa, Subjuntiboa eta Ahalera Egiten Jakin Idazlanak: 1 Idazlana I 1 Idazlana II 1 Idazlan III 1 Irakur liburua
--	--	--	---	--	---

3

IKAS PROZESUAN ERABILTZEN DEN METODOLOGIA

Euskara eta Literatura arloa lantzeko erabiliko ditugun printzipio metodologikoak hauexek dira:

1. Aurrezagutzaren printzipioa: Eskolara baino lehen eta eskolatik at ikasitako gauza asko dago ikaslearen altxorrean, areago mundu mugikor eta aldakor honetan. Dakitenetik abiatuz eta elkarrikketa sortuz abiatu beharra dago, funtzio hori betetzera dator ataria jarduera.

2. Egokitzapenaren printzipioa: Hezkuntzaren izaera hezitzailea indartu egin behar da. Ikasleak gauzak egiten jakiteko prestatu behar ditugu, hau da errealitatean aplikatzen den jakintza, askotariko testuinguruetara egokitzeak aukera eman eta izaera integratzailea duena (jakintzak, prozedurak eta jarrerak). Gure ikasleek jakin eta egiten jakin behar dute, jakintza eta ekintza uztartuz.

3. Funtzionaltasunaren printzipioa: Bizitzarako balio dion zerbait bezala hartu behar du ikasleak eskolako jarduna. Horregatik du halako garrantzia zertarakoak. Beraz, haien errealitatean eta interesetan oinarritzen diren jarduerak proposatzen saiatu gara.

4. Komunikazio-printzipioa: Hizkuntza elkarrekintzan erabiliz eta besteekin gauzak egiteko erabiliz garatzen da. Komunikazioa izango da irakaskuntza-ikaskuntza estrategia nagusia, prozesuaren giltzarria; hizkuntzaren erabilera esanguratsua eta eraginkorra eraikitzean datza. Ikasleek hainbat eratako komunikazio-egoeren aurrean aritzeko baliabideak lor ditzaten testu-genero mota desberdinak landuko dituzte, beren bizitza pertsonalean eta profesionalean beharko dituztenak.

5. Printzipio eraikitzailea: Ikasketa proiektu jardueren bidez ikasleak partehartze aktiboa du jakintzaren sortze prozesuan, beti ere, irakaslearen laguntzarekin. Jarduera hauek ikasleak motibatu egiten dituzten tresna didaktikoak dira, ikasleak bere ezagutza propioa autonomikoki eraikitzen duelako eta jakintza-maila diferenteetara egokitzen direlako, norberaren ahalmenera moldatuz. Proiektu osoen bidez erraztu egiten da oinarrizko gaitasunak ikasleei helarazteko bidea eta jakintza arloen eta irakasgaien arteko diziplinartekotasuna. Jarduera hauek ikasleak motibatu egiten dituzten tresna didaktikoak dira; ikaslea da azken finean, informazioa lortu, hautatu, eraldatu eta prozesatzen duena; beraz, subjektu aktiboa da. Beste aldetik, errealitatean eta haien interesetatik hurbil dauden proiektuak planteatuz motibatu egiten ditugu ikasleak.

Beraz, ikaslea subjektu aktibo bihurtzen da ikaste prozesuan. Hori kontuan izanik, irakaslearen papera aldatu egiten da. Irakasleak funtzio bi izango ditu: alde batetik, irakasleak ikasleak motibatu egin beharko ditu ikerketa-proiektu motibagarriak eskainiz; eta, beste aldetik, gidatu egin beharko du ikaskuntza-prozesua argibideak eta baliabideak emanez eta esplorazioa bideratuz.

6. Talde-lanaren printzipioa: Zenbait ariketak bakarlanean ematen du etekinik ederrena, baina elkarlanean aritzeak garrantzi handia du gaur egun. Beraz, bi eratako jarduerak planteatzen ditugu unitate guztietan.

7. Diziplinartekotasunaren printzipioa: Proposatzen ditugun jardueren bidez arlo desberdinetako jakintzak uztartzen dira; beraz, oinarrizko gaitasunen garapena bermatzen da. Ezin ahaztu, bestalde, euskara komunikazio-tresna dela eta, beraz, ezinbesteko tresna dela edozein giza harremanetarako.

Berrikuntzaren arloan, curriculum berriaren eskakizunak direla-eta, aurrez jaso gabeko ikas-egoerak txerta daitezke programazioan, ikasturtean zehar.

4	BAILABIDEAK	
TESTU LIBURUA : Euskara eta Literatura. Eragin DBH 4		EDITORIALA: Zubia Santillana
Oinarri dugu testu-liburuaz gain, irakurketa-liburuak, prentsako artikulak, filmak, kantuak, bertsoak, eta abar ere erabiliko ditugu. Irakurketa-liburu hauek proposatuko dizkiegu ikasleei aukeran, eta gutxienez 3 irakurri beharko dituzte ikasturtean zehar (ahal eta nahi duenak, gehiago ere bai): Miñan, Amets Arzallus eta Ibrahima Balde Amodioaren gazi-gozaak (Haize gorria), Aitor Arana Hormak, Oihana Iguaran Arotzaren eskuak, Alberto Ladron Arana Ispiluen gainean lotan, Jordi Sierra i Fabra Ilargiaren alaba, Toti Martinez de Lezea Koaderno Handia, Agota Kristof Testu-liburuaz eta paperezko koadernoaz gain, ordenagailua eta Google-n Classroom edo Ikasgela birtuala ere ezinbesteko tresna izango dugu ikasketa-prozesuan, ia lanketa gehienetarako: informazioa bilatzeko, ariketak eta idazlanak egiteko, ikus-entzunezkoak baliatzeko, dokumentuak partekatzeko, elkarlanean aritzeko, etab. Internet bidez iritsiko gara hiztegi, entziklopedia, euskarazko hedabide eta ikus-entzunezko plataformetara: Elhuyar hiztegia, Wikipedia, Berria, Argia, You Tube, etab. Ikastetxeko euskarazko haur eta gazte literaturari eskainitako bloga ere hortxe izango dugu erabilgarri: http://aralarbhigazteliteratura.blogspot.com.es/ .		

5	EBALUAZIO IRIZPIDEAK, ADIERAZLEAK. KALIFIKAZIO IRIZPIDEAK
---	--

EBALUAZIO-IRIZPIDEAK

Ahozko testuak ulertu eta sortu ditu.

Badaki idatzizko testuak sortzen, koherentziaz, kohesioz eta zuzentasunez.

Literaturaz gozatu du. Poesiak eta bertsoak errezitatu eta kantatzen ditu.

Aditza eta deklinabidea zuzen erabiltzen ditu.

Oinarrizko gramatika-kategoriak ezagutzen ditu: aditza, izena, izenondoa, etab.

Idazkietan zuzentasuna zaintzen du.

Aniztasunari ere arreta eskainiko zaio; horretarako, ikasle bakoitza bere aniztasunean tratatuko eta aztertuko da, zer beharrian, gaitasun, zailtasun, indargune eta ahulgune dituen antzemateko, eta ondoren horien arabera egokitzapenak egiteko. Proposatuko dizkiogun jarduera, lan, froga eta azterketak ere egokitu egingo zaizkie egoera horretan dauden ikasleei. Halakoetan, ikaslearen jarrerak eta egunean eguneko lanak, baita sorkuntza-lanak ere, aparteko pisua eta garrantzia izango du.

KALIFIKAZIO IRIZPIDEAK

Jarrerak (eguneroko lana, arreta eta interesa, jokabidea) %20.

Irakurketa-liburuaren lanketak %10.

Ahozkoak %10.

Idazmenak %30.

Eta hizkuntz gaitasunen, gramatika- eta hiztegi-edukien eta literaturaren inguruko azterketak % 30.

Atal bakoitzean gutxieneko bat lortu beharko da ikasgaia gainditzeko.

Ikasleei ikasturte hasieran emango zaie kalifikazio-irizpideen berri.

Eguneroko lana, etxerako lanak eta gelako jarrera positibo eta negatiboen bidez ebaluatuko da.

Ebaluazio jarraia izango du ikasgaiak

TRESNAK

Irakaslearen behaketa-lana, entzutezko eta irakurtzeko testuen ulermen-frogak, gramatika-, hiztegi- eta literatur edukiak lantzeko ariketak, idazlanak, ahozko jarduerak eta azterketak.

6

BERRESKURAPEN ETA INDARTZE SISTEMA

Beharrezko ikusiz gero, indartze-lanak, aparteko lanak eskainiko zaizkio ikasleari.

Hurrengo ebaluaketa gaindituz gero, aurrekoa gaindituko zaio. Beharrezkoa ikusiz gero, lanak emango zaizkie ikasleei.